

Sprawozdanie z działalności Caritas Diecezji Kieleckiej za 2009 rok

Caritas Diecezji Kieleckiej w roku 2009 obchodziła Jubileusz 20-lecia reaktywowania swej działalności. Po przemianach ustrojowych w 1989 Caritas Kielecka mogła ponownie podjąć dzieło niesienia pomocy bliźniemu. Trzeba było od nowa mozolnie tworzyć struktury i podejmować inicjatywy wsparcia osób przeżywających rozmaite trudności życiowe. Sprawozdanie merytoryczne za rok 2009 pokazuje jak szerokie jest spektrum działalności Caritas diecezjalnej, dzięki której ok. 35 tys. osób otrzymało pomoc poprzez funkcjonowanie ponad 50 placówek terenowych, w których zaangażowanych jest ok. 700 pracowników i wspiera te działania ponad 2000 wolontariuszy.

1. Pomoc dla osób chorych i niepełnosprawnych. Od wielu lat w strukturze Caritas funkcjonują 4 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, w których działa 16 poradni lekarskich (POZ i specjalistyka) oraz 7 gabinetów pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej i 5 gabinetów rehabilitacji (z wykonywaniem znacznej liczby usług w środowisku domowym).

Na szczególną uwagę zasługuje kompleksowy ośrodek rehabilitacyjny pod nazwą „Dom dla Niepełnosprawnych” w Piekoszowie. Działalność tej placówki obejmuje 5 obszarów działania:

- a. Klinika leczenia stwardnienia rozsianego- oddział szpitalny dla 22 pacjentów
- b. Ambulatoryjna Poradnia Rehabilitacji
- c. Zakład Opiekuńczo Leczniczy (stacjonarny) z szerokim programem rehabilitacji
- d. Turnusy rehabilitacyjne
- e. Ośrodek szkoleniowy i spotkania integracyjne osób niepełnosprawnych w ciągu roku.

W listopadzie 2009 r. uruchomiono Zakład Opiekuńczo- Leczniczy w Sędziszowie. Placówka dysponuje 25 miejscami i przeznaczona jest dla osób przewlekle chorym z powiatu jędrzejowskiego i ościennych.

Łącznie Ośrodek w Piekoszowie udzielił pomocy w ciągu roku dla ponad 3 800 osób, zaś pozostałe placówki medyczne udzieliły porad dla ponad 9 500 osób. Dodatkowo w ramach 3 programów PFRON Caritas Kielecka prowadziła projekty rehabilitacji dzieci i osób dorosłych w środowisku domowym i placówkach w terenie wiejskim. Łącznie programem objęto ponad 800 osób niepełnosprawnych, którzy nie mają żadnej innej możliwości wsparcia i rehabilitacji.

W tym obszarze na szczególną uwagę zasługują bardzo szeroko rozwinięte działania środowiskowe. Jest to ok. 36 000 wizyt pielęgniarek w domu pacjenta, ponad 1 500 wizyt lekarza i mgr rehabilitacji oraz dziesiątki tysięcy odwiedzin wolontariuszy w rodzinach dysfunkcyjnych i u osób samotnych w tym niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

2. Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi jest realizowane głównie przez program Środowiskowych Domów Samopomocy. W strukturach Caritas jest 5 takich placówek, które udzieliły pomocy dla ponad 180 beneficjentów. Większość z nich korzysta z tej pomocy przez 5 dni w tygodniu. Jest to realizacja kompleksowego wsparcia medycznego i socjalnego dla osób zaburzonych psychicznie i nieporadnych życiowo, również bezdomnych. W ten sposób Caritas stara się zapłacić lukę jaka powstała pomiędzy obszarem działań służby zdrowia i pomocy społecznej.

Przykładem wielofunkcyjnej placówki jest Ośrodek w Świniarach w gminie Solec Zdrój. Jest to unikalna placówka w skali kraju, gdzie pod jednym dachem jest realizowana forma wsparcia stacjonarnego w wymiarze okresowym (do 3 lat) dla osób po długoletnim leczeniu w oddziale psychiatrycznym oraz funkcjonuje dzienny ośrodek wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie. Dla osób, które nie mają szans na samodzielność funkcjonuje tam Dom Pomocy Społecznej. Ważnym elementem pomocy osobom wykluczonym społecznie lub zagrożonym wykluczeniem jest tworzenie mieszkań chronionych, które stanowią element pośredni przed uzyskaniem

samodzielności życiowej. Wszystkie te działania są nieustannie wspomagane przez psychologa lekarza psychiatrę zatrudnionego w Poradni Zdrowia Psychicznego Caritas.

Za osiągnięcia w tej dziedzinie Caritas Kielecka nagrodzona została prestiżową statuetką „Lodołamacz 2009”.

3. Pomoc stacjonarna dla osób starszych, przewlekle chorych i niesamodzielnych życiowo realizowana jest przez 6 domów pomocy społecznej, dwa rodzinne domy pomocy oraz dwa domy opieki. Jest to całodobowa pełna opieka socjalna i medyczna. Z tej formy pomocy w ubiegłym roku skorzystało ok. 440 osób. W 2009 r. w struktury Caritas Kieleckiej włączony został Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Miechowie oraz Rodzinny Dom Pomocy w Błogoszowie k. Włoszczowy.

W placówkach prowadzona jest terapia zajęciowa, która jest działaniem zmierzającym do wykorzystania tkwiącego w każdym człowieku potencjału rozwojowego i to niezależnie od stopnia niepełnosprawności. Pensjonariuszom są oferowane różne rodzaje terapii zajęciowej (haftowanie, prace na drutach, majsterkowanie, prace w ogródku itp.). Terapia ta daje szansę mieszkańcom w indywidualnym rozwoju uzdolnień. Ich prace były wielokrotnie eksponowane na różnych wystawach, konkursach w tym również w czasie Wojewódzkiego Festiwalu Twórczości Osób Niepełnosprawnych.

4. Działalność opiekuńczo -wychowawcza. W tym obszarze na pierwszy plan wysuwają się kolonie charytatywne (20 turnusów 14 –dniowych dla dzieci, niemal zupełnie bezpłatne, z których w ub. roku skorzystało 1 350 dzieci z regionu świętokrzyskiego oraz 230 dzieci z polskich rodzin na Wschodzie. Blisko 400 dzieci z rodzin ubogich naszej diecezji otrzymało dodatkowo wyprawki z przyborami szkolnymi lub podręczniki na początku roku szkolnego.

Ważnym działaniem jest dożywianie dzieci w stołówkach szkolnych i Caritas oraz zajęcia pozaszkolne w ogniskach wychowawczych i świetlicach środowiskowych. Szczególną rolę odgrywają tu Ogniska Wychowawcze w Jędrzejowie i Proszowicach. Prowadzone są tam zajęcia pozalekcyjne oraz dożywianie dla grupy ok. 120 dzieci miejscowych i dojeżdżających.

Podobne zadania w tym zakresie realizują świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne umiejscowione zwłaszcza w budynkach parafialnych. W 2009 r. uruchomiono kolejną świetlicę w Cudzynowicach w gminie Kazimierza Wielka. Caritas prowadzi w sumie 9 takich świetlic. Ogółem z tej formy pomocy w ub. roku skorzystało ponad 1 000 dzieci – z tego w wymiarze permanentnym przez cały rok ponad 350 dzieci. Dzięki dofinansowaniu z Unii Europejskiej, na podstawie umowy ze Świętokrzyskim Biurem Rozwoju Regionalnego, realizowano projekt „Wszystko mogę- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży”. Beneficjentami byli podopieczni świetlic środowiskowych i ognisk wychowawczych Caritas. Około 350 dzieci dzięki działaniom projektowym uczestniczyło w korepetycjach i zajęciach socjoterapeutycznych oraz otrzymało wsparcie socjalne w postaci codziennego posiłku.

Równocześnie ok. 1 500 dzieci i młodzieży gimnazjów i szkół średnich udziela się wolontaryjnie w około 50 Szkolnych Kołach Caritas niosąc pomoc swoim rówieśnikom, osobom starszym i niepełnosprawnym, angażując się w zbiórki żywności, organizując festyny, zabawy mikołajkowe.

Działania wolontariuszy koordynuje Diecezjalne Centrum Wolontariatu funkcjonujące w strukturach Caritas Kieleckiej. Prowadzi ono kursy i szkolenia dla młodzieży, koordynuje pracę wolontariuszy w diecezji, promuje ideę wolontariatu, prowadzi stronę internetową www.dcw.caritas.pl – umożliwiając wymianę informacji i współpracę wolontariuszy w naszym regionie.

5. Pomoc doraźna to kolejny obszar wsparcia ubogich. W strukturach Caritas funkcjonują 4 Stołówki Charytatywne, które wydają ok. 640 obiadów dziennie, w większości bezpłatnie. Przez

cały rok w Kielcach wydawane jest darmowe pieczywo dla ok. 120 rodzin. Z nadwyżek żywności unijnej rozdano ok. 1000 ton żywności dla ponad 30 000 osób biednych.

Łącznie z różnych form pomocy doraźnej skorzystało niemal 33 tys. osób.

Obszar pomocy środowiskowej uzupełnia działalność Parafialnych Zespołów Caritas, w których działa ok. 1000 wolontariuszy świadczących pomoc w domu i wydających paczki żywnościowe, odzież i itp. Oprócz pomocy żywnościowej wiele osób korzysta również z innych form pomocy doraźnej, jak: odzież, meble, sprzęt AGD itp. Również na miarę możliwości Caritas w minionym roku podejmowała działania doraźne w postaci pomocy na leczenie, zakup leków, zapłaty zaległości za energię elektryczną, czy gaz, zwłaszcza w sytuacjach zagrożenia odcięcia tych mediów.

Łącznie w ciągu roku z pomocy doraźnej skorzystało ok. 450 rodzin. Jednak z samej tylko odzieży korzysta ok. 100 osób w tygodniu - otrzymują bezpłatnie ok. 200 kg odzieży tygodniowo. Do tego należy jeszcze doliczyć grupę około 600 osób, które korzystały z leków refundowanych przez Caritas.

Należy uwzględnić też pomoc rodzinom dotkniętym powodzią, jaka w czerwcu ub.r. nawiedziła południową Polskę. Caritas Kielecka zebrała ok. 250 tys. w zbiórce diecezjalnej. Kwota 100 tys. zł została przekazana do Caritas Rzeszowskiej, pozostała część została spożytkowana na wypłatę zapomóg dla rodzin w gminie Solec-Zdrój i Pacanów w diecezji kieleckiej.

6. Pomoc bezdomnym obejmuje prowadzenie placówek stałej pomocy dla bezdomnych takich jak: Schronisko dla Kobiet Ofiar Przemocy oraz Ogrzewalnia, a także kompleksowy Ośrodek Pomocy Doraźnej i Stołówki Charytatywne. Caritas prowadziła również projekty o charakterze badawczym i promocyjnym, których rezultaty służą do konstruowania programu wychodzenia z bezdomności w skali całej Polski. W skali roku z pomocy Caritas Kieleckiej skorzystało około 600 osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością w różnym wymiarze (od wsparcia doraźnego do wielomiesięcznego pobytu w placówce). W tym obszarze Caritas od wielu lat współpracuje z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta, które prowadzi dwa schroniska w budynkach Caritas (dla bezdomnych mężczyzn i samotnych matek).

7. Wsparcie dla osób w kryzysie świadczy Centrum Interwencji Kryzysowej i Schronisko dla Kobiet w Kielcach. Placówka czynna jest całodobowo i zajmuje się wsparciem dla osób w kryzysach spowodowanym przemocą lub nagłą utratą domu. W roku 2009 udzielono ok. 1700 porad dla ponad 580 osób, z schronienia skorzystało 90 osób (głównie matki z dziećmi). Osoby przebywające w Schronisku i CIK mają możliwość skorzystania z porad psychologa, psychiatry, pracownika socjalnego oraz terapeuty. Przy CIK od kilku lat prowadzony jest program terapii sprawców przemocy oraz funkcjonuje grupa AA. Dodatkowo przy współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości CIK realizuje projekt: Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem.

8. Poradnictwo i konsultacje prowadzi Punkt Konsultacyjny przy Placu Panny Marii w Kielcach oraz ośrodki konsultacyjno- doradcze w Proszowicach, Miechowie i Szczekocinach. Z porad prawnych i psychologicznych skorzystało ok. 1200 osób. Szczególnie dużym zainteresowaniem cieszą się porady prawne, gdzie prawnicy oprócz konsultacji pomagają też sporządzać pisma procesowe i kierują osoby do instancji kompetentnych w danej dziedzinie.

9. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym jest realizowana głównie przez Centrum Integracji Społecznej w Kielcach. W ubiegłym roku z placówki skorzystało 136 osób z tego 12 uzyskało zatrudnienie, a 30 osób zaprzestało realizacji programu. Pozostałe osoby dalej kontynuują program reintegracji społecznej i zawodowej. Dodatkowo wokół CIS w kilku miastach diecezji funkcjonuje 6 Klubów

Integracji Społecznej (KIS). Łącznie w programie KIS uczestniczyło niemal 2000 osób, którym udzielono łącznie ok. 4900 porad w ciągu roku. Ponadto kolejne 900 osób skorzystało z pomocy jednorazowej lub doraźnej, np. w celu sprawdzenia ofert pracy i uzyskania indywidualnej porady. Około 120 z tych osób w ciągu roku podejmuje pracę lub staż.

W 2009 roku Caritas Kielecka realizowała działania projektowe dofinansowane z Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na podstawie umowy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Kielcach. Pierwszy projekt obejmował szkolenia dla osób odchodzących z rolnictwa, drugi przeznaczony był dla pracujących w instytucjach służby zdrowia i placówkach pomocy społecznej. Pozwoliło to uzyskać nowe kwalifikacje lub zwiększyć kompetencje grupy 550 uczestników projektów.

10. Ekonomia społeczna jest przez Caritas realizowana i wspierana. Caritas Kielecka była inicjatorem i realizatorem Ośrodka Wspierania Spółdzielni Socjalnych oraz fundatorem Fundacji „Pomost”, która podjęła działania w zakresie budownictwa społecznego i prowadzenia mieszkań socjalnych. Caritas nadal wspiera działania Kieleckiego Banku Żywności, który pozyskuje i przekazuje żywność organizacjom pozarządowym. Obecnie Bank Żywności korzysta z magazynów Caritas i wsparcia etatowego pracowników Caritas. Powstała kolejna spółdzielnia socjalna dzięki wsparciu Caritas, która daje szansę samozatrudnienia dla kilku osób długotrwale bezrobotnych.

Podsumowując, należy podkreślić, że specyfiką Caritas Kieleckiej jest łączenie wyżej opisanych działań w układ sieciowy. Wówczas osoba prosząca o pomoc w związku z jakimś dramatem, czy kryzysem rodzinnym może liczyć na wielopłaszczyznowe i długotrwałe wsparcie. Poczynając od porady i paczki żywnościowej poprzez okresowy pobyt w schronisku lub hostelu, z równoległą pracą socjalną lub terapeutyczną, oraz aktywizacją zawodową, pomoc ta udzielana jest, aż do osiągnięcia przez beneficjenta pełnej samodzielności.

Doceniając działania Caritas Kieleckiej Marszałek Województwa Świętokrzyskiego w 2009 r. uhonorował ją nagrodą „Świętokrzyski Anioł Dobroci” w kategorii dla instytucji szczególnie zaangażowanych w działalność na rzecz osób potrzebujących.

Caritas Kielecka mogła zrealizować tak wiele działań dzięki ogromnej życzliwości ludzi dobrej woli, którzy wspomogli Caritas swą ofiarną pracą, bezinteresownym darem, czy innym wsparciem.

Za wspólny wysiłek i życzliwość wszystkim partnerom składamy „Bóg zapłać”.

Kielce, dn. 15.02.2010 r.